

Inspiratiebundel voor leerkrachten
Junior Journalist-wedstrijd 2018

INHOUDSTAFEL

Thema.....	3
Voorbereiding.....	4
Schrijftips.....	5
→ Fantasieverhaal.....	5
→ Interview	6
→ Opiniestuk.....	8

THEMA

De Junior Journalist-wedstrijd van het Davidsfonds is een **creatieve schrijfwedstrijd voor kinderen en jongeren**. Deze ideeënbundel is bedoeld als helpende hand bij het begeleiden van Junior Journalisten. Je vindt in deze inspiratiebundel tips om het jonge schrijfgeweld op weg te helpen naar een straf verhaal, een sterk interview, een scherp opiniestuk ... Deze ideeën zijn een duwtje in de rug, de jongeren blijven uiteraard vrij om hun eigen creativiteit de vrije loop te laten.

Tijdens het schooljaar 2017-2018 draait de wedstrijd rond het thema '**vriendschap**'. Een erg breed thema waar zowel de jongste als de oudste deelnemers over kunnen schrijven. Vriendschap leren we kennen van jongs af aan. We bouwen vriendschapsbanden op die we ons hele leven meedragen. Soms verdwijnen vrienden uit ons leven. Soms ontdekken we onverwachts een nieuwe vriend. We dagen de leerlingen dan ook uit om een straffe en creatieve tekst neer te pennen rond dat onderwerp. Dat kan een **opiniestuk** of een **interview** zijn maar evengoed een eigenzinnig **fantasieverhaal**.

Jouw leerlingen kunnen hun **eigen mening** kwijt over vriendschap. Wat betekent vriendschap in hun leven? Hoe kijken zij naar hun vrienden? Wat is het verschil tussen een kennis en een vriend? Zou je zonder vriendschap kunnen leven? Wanneer heeft vriendschap al iets bijzonders voor jou betekend? Is het belangrijk om een boezemvriend(in) te hebben? Of is een grote groep vrienden net belangrijker?

De leerlingen kunnen ook **op onderzoek** gaan naar wat vriendschap in onze maatschappij betekent. Is er een verschil in vriendschappen tussen jongens en meisjes? Kan vriendschap deze wereld een betere plek maken? Welke rol speelt vriendschap in een wereld waar individualisering de grote trend is? Zijn virtuele vrienden ook echte vrienden? En hoe zit het met vriendschap als je moet vluchten? Of wanneer je terecht komt in een nieuw land?

Een **interview** is ook een goede manier om het thema uit te diepen. Wat betekende vriendschap voor je ouders of grootouders? Was vriendschap iets anders voor je oma toen zij jong was, dan voor jou? Of ken je twee boezemvrienden? Interview hen over wat hun vriendschap voor hen betekent. Of hoe belangrijk is vriendschap in het leven van één van je helden?

Maar het hoeft niet zo serieus te zijn. In de Junior Journalist-wedstrijd is er ook plaats voor **fantasieverhalen**. Een verhaal over een bijzondere vriendschap met een draak of ander fabelachtig wezen? Kunnen computers vrienden zijn? Of een verhaal over een wereld zonder vriendschap? Het kan allemaal. Laat je fantasie de vrije loop!

Ideeën genoeg om aan de slag te gaan! En als je **meer informatie** zoekt over hoe je het thema van de Junior Journalist-wedstrijd – vriendschap – in je lessenspakket kan verwerken, ga dan zeker eens kijken op www.klascement.net van het Ministerie van Onderwijs en Vorming. Je kan hier zoeken naar lesmateriaal op thema en vindt er heel wat bruikbare tips.

VOORBEREIDING

Er zijn heel wat manieren om de Junior Journalist-wedstrijd aan bod te laten komen in je lessen en om je leerlingen voor te bereiden op hun schrijfpdracht. Ook buiten de lessen Taal of Nederlands. Hieronder vind je enkele ideeën, maar uiteraard ben je vrij om zelf een creatieve invulling te bedenken!

- In een **klagesprek** kan er flink wat leuke inspiratie naar boven komen. Iedereen heeft vast een andere blik op wat vriendschap is. Kunnen we dat samen onder woorden brengen? Wat leren ons de verschillen in visie op vriendschap? Wat zegt dat over ons? Welke rol speelt vriendschap in onze klasgroep? Welke dynamieken zijn er in onze klasgroep door vriendschap? Of zoeken we vriendschap net buiten de schoolcontext? Is het belangrijk om een boezemvriend/hartsvriendin te hebben? Kijken jongens en meisjes op dezelfde manier naar vriendschap? Kan je veel vrienden hebben en je toch eenzaam voelen? Het thema past uiteraard prima binnen de lessen rond **sociale vaardigheden**.
- Verdeel de klas in kleine groepjes en laat hen een **groepswork** maken over vriendschap. Welke rol speelt vriendschap in ons leven? Is vriendschap anders in verschillende culturen? Kijken mensen aan de andere kant van de wereld anders naar vriendschap dan wij? Hoe werkt virtuele vriendschap? Zijn er gevaren aan digitale vriendschappen? Kan vriendschap een remedie zijn tegen pesten en hoe moet je dit dan aanpakken? Welke beroemde vrienden kennen we? Hoe heeft hun vriendschap een rol gespeeld in hun verwezenlijkingen?
- Koppel een les **geschiedenis** aan het onderwerp: welke illustere vriendschappen uit het verleden kennen we nog? Wat voor vriendschap was het? Hoe heeft de vriendschap tussen deze historische figuren de geschiedenis beïnvloed? Er zijn ook een aantal bekende literaire vriendschappen die iets betekend hebben. Denken we aan Ernest Hemingway en Scott Fitzgerald, Hermann Hesse en Thomas Mann, Johann Goethe en Friedrich von Schiller, Albert Camus en Jean-Paul Sartre, Paul Verlaine en Arthur Rimbaud ... Vaak is een intense briefwisseling een mooie getuige van hun vriendschap.
- Laat de leerlingen lezen rond het thema vriendschap. Op websites als www.leesplein.be kan je zoeken op **boeken** op thema en per leeftijdscategorie. Kies samen een boek over het thema om achteraf samen te bespreken. Of stel een lijst samen met boeken over vriendschap waaruit de leerlingen kunnen kiezen en bespreek achteraf hoe de verschillende auteurs elk op hun eigen manier met het thema omgaan.
- Er zijn ook heel wat **films** gemaakt waar vriendschap een belangrijke rol inspeelt. Kijk samen in de klas naar een film over vriendschap en zorg voor een goede voor- en/of nabespreking. Via www.leszeninhetdonker.be kan je films rond het thema vinden. Zij stellen ook lesmateriaal ter beschikking om in de klas mee aan de slag te gaan.
- Om de belangstelling voor verhalen schrijven aan te wakkeren kan je **een auteur uitnodigen** in de klas of school. Zij kunnen de schrijvers in spe schrijftips geven, vertellen waar zij hun inspiratie halen en hoe zij aan een verhaal beginnen. Of nodig een **psycholoog of socioloog** uit om een inleiding te geven over de rol van vriendschap in ons leven. Zo beginnen alle Junior Journalisten met dezelfde voorbereiding.
- Houd een **brainstormsessie**. Ga samen met je leerlingen op zoek naar originele invalshoeken voor een verhaal, interview of opiniestuk. Benadruk daarbij dat alle ideeën goed zijn en er geen juiste en foute voorstellen bestaan. Ze moeten ook niet bang zijn dat iemand hun idee zou 'stelen'. Alles hangt immers af van de uitwerking van het idee.

Te veel mogelijkheden? Beperk het thema!

Het gebeurt weleens dat jonge schrijvers door de bomen het bos niet meer zien omdat het thema hen niet ligt of omdat ze makkelijker schrijven wanneer ze een vastomlijnde opdracht krijgen. In dat geval kan je bijvoorbeeld een bijkomend thema of een vaste titel opleggen.

SCHRIJFTIPS

Een Junior Journalist heeft heel wat mogelijkheden om met het thema 'vriendschap' aan de slag te gaan. Je kunt je leerlingen stimuleren om een **interview** of **opiniestuk** te schrijven, maar evengoed een **fantasieverhaal**. Originaliteit wordt absoluut beloond!

→ Fantasieverhaal

Laat je leerlingen een stuk uit een dagboek pennen, een spannend (griezel)verhaal bedenken, een brief tikken, een reportage maken, een recensie verzinnen ... Ze kunnen hun fantasie de vrije loop laten. Je vindt hieronder enkele tips voor je leerlingen om goede fictie te schrijven.

Tips voor een fantasieverhaal

- **Trek tijd uit voor het schrijven.** Schrijven kost tijd. Verwacht niet van jezelf dat je een schitterend fantasieverhaal kan neerpennen op een uurtje tijd.
- **Fantaseer erop los.** Bij een fantasieverhaal gaat het om jouw verbeelding. Leg jezelf geen grenzen op en laat anderen dat ook niet doen, maar werk een verhaal uit rond vriendschap zoals jij dat wil. Leef je in een bepaald personage of ding in, niets is te gek. Denk aan vriendschap tussen mensen, dieren, voorwerpen ...
- **Maak een reis door de tijd:** Ook in het verleden waren er bijzondere vriendschappen. Misschien kan jouw verhaal zich afspelen in de middeleeuwen of juist in de toekomst?
- **Kies een bijzondere locatie:** je verhaal hoeft zich niet in ons land af te spelen, maar kan evengoed in Afrika, Amerika ... of zelfs op Mars plaatsvinden!
- Zoek voor een personage **inspiratie in je eigen omgeving**. Dat is vaak een stuk gemakkelijker dan een personage van top tot teen zelf uitvinden. Haal je iemand die je kent voor de geest (familielid, vriend(in), kennis, buurjongen of -meisje, postbode ...) en bedenk wat hij of zij zou doen, zeggen, vragen ...
- Heb je nog extra **inspiratie nodig**? Er zijn veel boeken geschreven met vriendschap als thema. Je vindt ze gemakkelijk via www.leesplein.be. Of surf wat op het internet naar informatie rond het thema vriendschap. Je zal verrast worden door alle nieuwe dingen die je ideeën geven voor je verhaal.
- Wees **niet te streng voor jezelf** als je begint te schrijven. Schrijf gewoon wat in je opkomt. Herlees daarna pas wat je geschreven hebt en pas eventueel je tekst wat aan.
- **Laat je verhaal nalezen** door iemand die je vertrouwt. Wees niet boos als hij of zij kritiek heeft. Hij of zij wil jou alleen maar helpen om je verhaal nog beter te maken.

- **Schrijven is schrappen**, wordt weleens gezegd. Een langer verhaal is niet per se een beter verhaal. Laat woorden en alinea's vallen die er niet toe doen.
- **Lees veel boeken.** Grote schrijvers zijn vaak zelf lettervreeters.

→ Interview

Geef vooraf aan je leerlingen een **inleiding in de journalistieke wereld** en meer bepaald die van het interview. Hoe kunnen ze iemand kritisch bevragen zonder hem of haar zwaar op de rooster te leggen? Wat zijn de meest gebruikte interviewtechnieken? Leer hen een aantal kneepjes van het vak, bespreek welke soorten interviews er bestaan en stel samen met hen een lijstje op van personen die ze kunnen interviewen. Na de theoretische inleiding stuur je je leerlingen op pad om de theorie aan de praktijk te toetsen.

Om je leerlingen warm te maken voor het afnemen en uitschrijven van een interview kan je ook een **journalist uitnodigen**. Hij of zij kan de Junior Journalisten vast en zeker inspiratie geven voor hun eigen interview. Hieronder vind je al enkele tips, die je aan je leerlingen kan geven.

Tips voor een goed interview

- Bij een interview stelt de journalist vragen om meer te weten te komen over de geïnterviewde of over een onderwerp waar die veel over weet. Daarna schrijft de journalist dat gesprek uit. Hij of zij heeft daarbij de vrijheid om wat letterlijk gezegd werd in een vlotte tekst te gieten. Natuurlijk mag hij of zij niets schrijven dat de geïnterviewde zo niet heeft bedoeld.

Je kan een interview op **verschillende manieren uitschrijven**:

- **Vraag en antwoord:** afwisselend vragen en antwoorden voluit uitgeschreven. Zo krijgt de lezer het gevoel dat hij zelf bij het gesprek is.
- **Volledige tekst:** de hele tekst bestaat uit wat de geïnterviewde gezegd heeft in de directe rede. De vragen staan niet in de tekst. Zo staat de geïnterviewde centraal.
- **Indirect citeren:** niet letterlijk uitschrijven wat de geïnterviewde gezegd heeft, maar eerder een omschrijving van zijn antwoorden. Op die manier staat het onderwerp centraal.

Bijvoorbeeld: 'De eerste stap naar een geslaagd interview? Dat is vooral goede vragen bedenken', zegt Phara de Aguirre.

- Een laatste optie is **afwisselen** tussen de verschillende mogelijkheden. Dat zorgt voor variatie in de tekst, waardoor die vlotter leest.
- **Bereid je goed voor!** Zorg niet alleen voor een lange lijst vragen, maar zoek ook extra informatie op over de persoon die je zal interviewen en het onderwerp van het interview.
- Geef in je interview een antwoord op de **5 W-vragen**: wie? wat? waar? wanneer? waarom?
- Kies **een rustige plek** uit voor het interview, waar zowel jij als de persoon die je interviewt zich goed voelt.

- Gebruik tijdens het interview een **dictafoon** om het gesprek op te nemen. Zo hoef je tijdens het gesprek de antwoorden niet uit te schrijven en kan je je concentreren op wat er gezegd wordt. Houd er wel rekening mee dat in het uittikken van de antwoorden heel wat tijd kruipt.
- Als je niet goed begrijpt wat de geïnterviewde precies bedoelt, **herhaal** dan nog eens zijn of haar antwoord. Zo kan de persoon die je interviewt je eventueel verbeteren als dat nodig is.
- Misschien wil de geïnterviewde het **interview nalezen**. Laat hem of haar dat zeker doen. Er kruipt misschien wat tijd in, maar zo ben jij ook zeker dat er geen fouten in het interview staan.

Inspiratie voor een interview over vriendschap

A) Onderwerpen

- De betekenis van vriendschap voor de geïnterviewde persoon (persoonlijk)
- Welke rol heeft vriendschap in uw leven, uw carrière?
- Welke rol speelt vriendschap in de maatschappij of zou ze volgens u kunnen spelen?
- Wat is het verschil in vriendschap anno 2018 versus vriendschap anno 1918/1968/1978/1988/1998/...?
- Wat is de rol van sociaalnetwerksites in onze vriendschappen anno 2018?
- Wat betekenen vriendschapsrelaties in de psychologische ontwikkeling van de mens?
- Wat is de kern van vriendschap? Hoe duurzaam is vriendschap? Kan je vriendschappen opbouwen als je geen vriend bent van jezelf?
- ...

B) Personen om te interviewen

- Mensen uit je omgeving van een andere generatie: je grootouders, ouders ...
- Een socioloog: rol van vriendschap in de maatschappij toen en nu, in de evolutie van de mensheid ...
- Een psycholoog: rol van vriendschap in de emotionele ontwikkeling van kinderen
- Politieke figuren: speelt vriendschap ook in de politiek? Welke rol heeft het daar?
- Professionele auteurs: wat betekent vriendschap in hun leven en in hun werk?
- Je eigen vrienden
- Bekende vrienden over hun vriendschapsband: Gui Polspoel en Siegfried Bracke, Wim De Vilder en Goedele Wachters, Jan Hautekiet en Rick De Leeuw, Tom Van Dyck en Lucas Van den Eynde, Raf en Mich Walsschaerts van Kommil Foo ...
- Je persoonlijke held

Natuurlijk draait het niet om wie de leerlingen interviewen maar wel om het resultaat. Een creatieve en boeiende tekst met een originele invalshoek, dat is waar het om gaat.

→ Opiniestuk

Een opiniestuk gaat meestal over een **actueel, controversieel onderwerp**. ‘Vriendschap’ is op het eerste zicht misschien niet meteen zo’n brandend thema, maar er kunnen heel wat invalshoeken bedacht worden die het wel de moeite waard maken om een opiniestuk te schrijven. Kan vriendschap deze wereld een betere plek maken? Welke rol speelt vriendschap in een wereld waar individualisering de grote trend is? Wat betekent digitale vriendschap? En hoe zit het met vriendschap als je moet vluchten? Of wanneer je terecht komt in een nieuw land?

Spoor je leerlingen aan om naar het journaal te kijken en de krant te lezen. **Organiseer een debat**, splits de klas op in voor- en tegenstanders en laat hen een argumentenlijst opstellen. Maak hen attent op **het belang van ‘connectoren’** in een tekst. Connectoren zijn meestal voegwoorden of bijwoorden die zorgen voor logische overgangen en cohesie in de tekst, bijvoorbeeld: daarentegen, niettemin, nochtans, hoewel ...

Je kan ook **een journalist of een fervent voor- of tegenstander** uitnodigen in de klas. Laat hem of haar vertellen over zijn overtuiging. Op basis van dat exposé kan je klas aan de slag gaan. Geef voldoende tijd aan je leerlingen om na het bezoek vragen te stellen.

In een opiniestuk heeft de Junior Journalist de vrijheid om zijn **persoonlijke mening** over een bepaald onderwerp uit te drukken. Meestal gaat een opiniestuk over een maatschappelijk thema waarover veel tegenstrijdige meningen bestaan en dat vaak een aanleiding vormt tot discussie. De schrijver ervan hoeft zich dus niet te beperken tot een opsomming van feiten. Integendeel, de manier waarop hij zelf over het onderwerp denkt, vormt juist de basis van de tekst. Voor een goed geschreven opiniestuk moeten de leerlingen wat durf hebben: ze moeten hun eigen standpunt zo krachtig mogelijk overbrengen en er de nodige argumenten voor aanhalen. Een opiniestuk moet overtuigen.

Tips voor een goed opiniestuk

- **Baken je onderwerp goed af.** Schrijf geen opiniestuk over ‘de vriendschap’, maar kies één aspect of rol die vriendschap kan spelen, waarover je het wil hebben.
- **Bereid je goed voor.** Zoek informatie op over het onderwerp, in de bibliotheek of op het internet. Op basis van die achtergrondkennis kan je je mening vormen en je argumentatie opbouwen.
- Kies een concreet **feit** of een **gebeurtenis** als aanleiding voor je opiniestuk. Dat kan iets heel belangrijks of iets heel kleins zijn. Zo heb je een kapstok waaraan je je verhaal kan hangen.
- Staaf je mening met **goede argumenten**. Concrete voorbeelden en cijfermateriaal zijn onmisbaar. Het is beter om drie goede argumenten te hebben dan tien slecht uitgewerkte.
- Een goed opiniestuk heeft een **logische opbouw**. Maak eerst een schema met een inleiding, een midden en een slot en schrijf daarna pas alles uit.

Inspiratie voor een opiniestuk over vriendschap

- Kan vriendschap deze wereld een betere plek maken?

- Welke rol speelt vriendschap in een wereld waar individualisering de grote trend is?
- Wat betekent digitale vriendschap? Wat is de waarde van Facebook-vrienden of een Snapchat-contact?
- Welke rol kan vriendschap spelen in de vluchtelingproblematiek?
- Welke rol speelt vriendschap in het voorkomen van pestgedrag?
- Wat is vriendschap? Wanneer is iemand een 'echte' vriend?

Veel succes! We kijken uit naar de deelname van jouw leerlingen.